

ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน
กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ณาวีรินจน์ ทองสุขเจริญ *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 269 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 158 คน และได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของลิเคิร์ท (Likert) ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งประกอบด้วย ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ ด้านการประเมินผลและรายงานผล และผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนในด้าน การประเมินผลและรายงานผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ ; นิเทศภายใน ;

บทนำ

การจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น ต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนหลายด้าน เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ คือ ครู ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ๒ ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครู และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของครู (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 5)

ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล กำหนดทิศทางในการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับครูผู้สอน รับฟังปัญหาและความต้องการ มีการกำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการกำกับ ติดตามก็คือ การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาหรือการนิเทศภายในสถานศึกษานั้นเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง ไว้ในกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 โดยด้านวิชาการมีการกำหนดขอบข่ายและภาระงานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาจึงถือเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งที่ผู้บริหารควรดำเนินการภายในสถานศึกษา เพื่อหาสาเหตุ วิธีการแก้ปัญหา ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำครูผู้สอนให้มีสมรรถนะด้านการสอนและการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

จากรายงานประจำปีของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 7 โรงเรียน พบว่าทุกโรงเรียนมีการจัดโครงการ/กิจกรรมการนิเทศภายใน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน เช่น มีการดำเนินการนิเทศจริงแต่การจัดทำเอกสารการนิเทศไม่เป็นระบบ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศและมีทัศนคติทางลบต่อการนิเทศคิดว่าผู้นิเทศมาจับผิดตนเอง ผู้บริหารไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศ ผู้นิเทศขาดทักษะการนิเทศ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศขาดการวิเคราะห์สภาพปัญหา

ความต้องการของครูผู้สอน ไม่ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ขาดการใช้สื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ ขาดการประเมินผลและรายงานผล เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2559 แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และด้านการประเมินผลและรายงานผล เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประเมินผลและรายงานผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การสอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 269 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 158 คน ได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan และได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

1. เพศ

- (1) ชาย
- (2) หญิง

2. ประสบการณ์ในการสอน

- (1) ต่ำกว่า 5 ปี
- (2) 5-10 ปี
- (3) มากกว่า 10 ปี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- (1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
- (2) การวางแผนและกำหนดทางเลือก
- (3) การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ
- (4) การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
- (5) การประเมินผลและรายงานผล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ได้ทราบข้อมูลความพึงพอใจและผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC) และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น

เท่ากับ 0.96 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2. เนื้อหาที่จะทำวิจัย 3. ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test
4. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามประสบการณ์การสอน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หากมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 158 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 5-10 ปี
2. ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ ปานกลาง
3. ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูผู้สอน ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านแตกต่างกัน ด้านการประเมินผลและรายงานผล

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษา ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เฉลียว นัยนา (2550, บทคัดย่อ) เมื่อพิจารณารายด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีความพึงพอใจในด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านการประเมินผลและรายงานผล และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ เนื่องจาก โรงเรียนส่วนใหญ่จะมีการดำเนินการนิเทศจริง แต่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลียว นัยนา (2550, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง กระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติมากที่สุด คือ การวางแผนและกำหนดทางเลือก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การประเมินผลและรายงานผล ซึ่งอภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โดยภาพรวมและรายข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง แสดงว่า สถานศึกษามีการประชุมครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาขั้นตอนในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนา และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูล แต่ไม่รับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอนและไม่ลำดับความสำคัญของปัญหา จึงส่งผลให้ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เฉลียว นัยนา (2550, บทคัดย่อ) ที่ศึกษากระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ด้านสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการ ด้วยการดำเนินการจัดทำแบบสำรวจข้อมูลตามขอบข่ายภารกิจทั้ง 4 ด้าน มีการวิเคราะห์ข้อมูลสถานศึกษา แต่งตั้ง

คณะกรรมการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการ ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในเพื่อนำข้อมูลมาจัดทำเป็นสารสนเทศของสถานศึกษาและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ด้านที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก โดยภาพรวมและรายข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง แสดงว่า สถานศึกษามีการชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับขอบข่ายอำนาจ บทบาท และหน้าที่ของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ศึกษานโยบายวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การเพื่อจัดทำแผนให้สอดคล้องกับนโยบาย มีการกำหนดแผนงาน/โครงการกิจกรรม รายละเอียด เป้าหมาย ตัวบ่งชี้เหมาะสมกับสภาพและปัญหาของโรงเรียนและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานนิเทศภายใน สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เฉลียว นัยนา (2550, บทคัดย่อ) ที่ศึกษากระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือก โดยเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมอบหมายหน้าที่ให้กับบุคลากรตามความถนัด การดำเนินการจัดทำแผนงานและปฏิทินการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 การกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหา การจัดทำแผนการนิเทศ ภายในสถานศึกษา การสรุปวางแผนการดำเนินงานและกำหนดทางเลือกในการนิเทศภายใน และการกำหนดทางเลือกในการดำเนินงาน

ด้านที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ โดยภาพรวมและรายข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า สถานศึกษามีการประชุมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแนวทางการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ มีการดำเนินการสร้างเครื่องมือในการนิเทศคำนึงถึงเนื้อหา วัตถุประสงค์และรูปแบบการใช้งาน เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบและเลือกใช้สื่อ และเครื่องมือการนิเทศภายใน เลือกใช้สื่อและเครื่องมือ พิจารณาจากข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการ และปรับปรุงเครื่องมือติดตามการนิเทศภายในให้ทันสมัยและเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ถวัลย์ ไถ่บุญสิงห์ (2552, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องสภาพการนิเทศภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัย พบว่าตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลียว นัยนา (2550, บทคัดย่อ) ที่ศึกษากระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ โดยเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการจัดซื้อ สื่อ เครื่องมือ นิเทศภายในจากร้านค้า ประชุมคณะกรรมการเพื่อดำเนินการชี้แจงแนวทางการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน สร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายในจากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น มีการสรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศก่อนทุกครั้ง

ด้านที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวมและรายข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก แสดงว่า สถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปในทิศทางบวก ผู้นิเทศปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตรและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับการนิเทศ มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการนิเทศภายในแต่ละกิจกรรมเหมาะสม ผู้นิเทศให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการสอนของผู้รับการนิเทศ มีการประชุมครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงรายละเอียดการปฏิบัติการนิเทศภายใน เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศ และผู้นิเทศมีการปรับวิธีการนิเทศให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ถวัลย์ ไค่นุ่นสิงห์ (2552, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องสภาพการนิเทศภายในตามทัศนะของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ตามทัศนะของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายใน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้แก่ ประชุมทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของแต่ละบุคคลอย่างสม่ำเสมอ สร้างมนุษยสัมพันธ์โดยการยกย่องชมเชย เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอนอยู่เสมอ และส่งเสริมเปิดโอกาสให้ครูผู้รับการนิเทศคิดค้นวิธีการหรือพัฒนางานที่รับผิดชอบด้วยตนเอง

ด้านที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล โดยภาพรวมและรายข้อ ข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง แสดงว่า สถานศึกษามีการรายงานผลการนิเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีการประเมินผลการนิเทศเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจัดทำเครื่องมือในการประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เฉลียว นัยนา (2550, บทคัดย่อ) ที่ศึกษากระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ด้านการประเมินและรายงาน โดยเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการประเมินผลก่อนดำเนินการนิเทศภายใน การประเมินผลระหว่างการดำเนินการนิเทศภายใน การนำผลการประเมินมาพัฒนาการนิเทศครั้งต่อไป

2. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตาม เพศ พบว่า โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างไม่จริงจัง ทำให้ครูผู้สอนไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิงไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก

3. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน พบว่า โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.05 เพราะครูผู้สอนที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจสูงกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี ส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ควรมีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดโครงการ/กิจกรรม/ปฏิทินการดำเนินการอย่างชัดเจน

1.2 ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ โดยมุ่งเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาในด้านอื่นๆ ที่เจาะจงมากขึ้น เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

เอกสารอ้างอิง

กัลยา เวียงนนท์. (2556). ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545). กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรินทติ้งกราฟฟิค จำกัด.

เขวลักษณ์ ศรีนาทม. (2556). การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนครพนม.

ร.ต.ท. ราไฟ จิวไชยราช. (2558). การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ 8 สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 23 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP MODEL. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต,

มหาวิทยาลัยนครพนม.

ธีระ ฤๅญเจริญ. (2546). *การบริหาร โรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
สำนักพิมพ์ ข้าวฟาง จำกัด.

Krejie, R.V. & Morgan D.W. (1970). *Educational and ppsychological measurement*.
New York: Plenum.